Խմբագրոյ իշին սէնէվի գրյմէթի 8 մէճիտ.
6 այլըգ 4 »
3 այլըգ 2 »
—
Թաշրալարիշին բոսթ. իճարէթի պիզէ օլարագ, Սէնէվի գըյ. 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »
—
Էլալէն նիւսխէմիզ սա. թըրը իքի էլի բարա. լըգ գայիմէյէ։

Մասիսի Էջերեան

ԱՒՈՍՏՈՍ 24 ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ ՌԱՄԱԶԱՆ 8
ԲԻՆՁԵԼԻՆՊԻՀ 1878 ՕԳՈՍՏՈՍ 24 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 5 Ն. 3838

Իլանաթրն պէհէր սաթրը 1 ինճի տէֆա 3, 9 ինճի տէֆա 2, Յիսնճու վէ սայիր տէֆա Փարաթիշին 1 ղ. Իրան գրանցումներն օնուրմա. ճան իրան սաթէրը 5 ղ։ Մէքթուպ վէ սայի. բէր Փարաթոսա Բինճ. ճեանիզ բազարընա վազգէն 41 Իրսի խան. նընա Կարապետ Ֆ. Փանոսեան իմինէ իր. սալ իսլէնճէք տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԻ

ԱԾԱՆՑ ՀԱՎԱՍ

Բաղիւզա, 4 սեպտ.

Թրէպոլիսեցոյ պուլուսնան էրբաղը գըեամ, արգը միւթավասթ իշին Ավսթրիա. լըլարըն նէզանինէ պիր հէյեթը մէպասէ իգամ իլէ տիւէր։

Լոնտրա, 4 սեպտ.

Տիւն Թամիս նէհրի իւզէրինէ վուգու պուլան պիր միւսատէմէ իւզէրինէ, պիր վաքար զարգ օ. ա. ս, 550 քիշի պողուլտու. պողուլանլարընն իշինէ բէք չօղ գատըն իլէ չօճուգ վար տըր։ Պու պապոյ տըլ. նան մալիմաթլար, ինանընն եիւրէյինի բարէ բարէյէ իթմէքտէ տիր։

Պէլգրատ, 4 սեպտ.

Հէյեթի վիւքէյանընն պիր գարարը իւզրէ, ըրէն։ Միան, կէրէք քէնարի վէ կէրէք խանէսանը իշին։ հիւքմատար հազ. ըրթիւրի։ իւնվանընը ալմըշ տըր։

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

Լոնտրա, 4 սեպտ.

Ինկիլիզ գոնսոլիտի	94 13/16
Էսհամը Ուսմանի աշըլը	13 13/16
» » գարանտը	13 11/16
1865 իսթիգրաղը	19 3/8
1869 »	18 3/8
1871 »	54
1872 (Պոն տէ Թրէզոր (Սէրի Ա. Բ.)	27
Օսմանլը պանդ ասը	10 1/2
Ռուսիա իսթիգրաղը 1873	84 1/2
Մաղրը իսթիգրաղը պիրէյէմիշ	54
» իսթիեաղը	73 3/4

—ⓒ—

Բարիս, 4 սեպտ.

Ֆրանսզ ֆոնտոսու 5 0/0	113 10
» » 3 0/0	76 95
Էսհամը Ուսմանի աշըլը	14
» » գարանտը	13 80
65 իսթիգրաղ	— —
69 »	90
73 »	78 75
Ռուսլի չըմէնտրֆէր սէ հիդէրի	58 25
Օսմանլը պանդ ասը	516 25
Իսպանիա ֆոնտոսու	74 50
Մաղրը ֆոնտոսու	278 75

—ⓒ—

Վիէննա, 4 սեպտ.

Ադիո	100 5
Լոնտրա իւզէրինէ գամպիալ	115 75
Ռուսլի չըմնոտֆէր	26 80

—ⓒ—

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՁԱՄԸ

Էսհ. Ուսմ. 23 օգոստ. ազշամ զբ.	14 33
Էսհ Ուսմ. 24 օգոստ. սապահ. աշ.	14 33
Էն եիւքսէք	14 34
Էն աշաղը	14 26
Սաաթ 6 1/2ամ	14 27

—ⓒ—

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՅԻԱՁԱՄԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշոն	Ղրշ.	Փր.
Ինկլիզ լիրասը	108	37
Ֆրանսզ ալթունու	87	
Բոլ	89	5
Գերմանից ալթունու	51	10
Պէեազ մէհիմէյէ ֆարգը	6	22
Մէթալիք ֆարգը	21	20
Գէշիք ֆարգը	21	20
Պաղըր	78	
Գարպոն գայմէսի գաբիք	8	83

—o—

ԳԱՑԻՄԷՆԻՆ ՐԻԱՁԱՍԸ

Էն եիւքսէք	300
Էն աշաղը	
Սաաթ 6 1/2	299
Եիւզիւք գայիմէ պագրը հիսապը իլէ	59

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Պապը Ալի ճանիպինանէն Ավսթրիա գապինէթոսունա վուգու պուլան թէքլի. ֆաթը ճէվապլարը կէլմիշ օլմազլէ, տիւն. քի կիւն Պապը Ալիոյ մէճլիսի մոսխասուս վիւքէյա, պու ճէվապլար իւզէրինէ իթթի. խապը լազըմ կէլէն թէտպիրի թէկէքքիւր էյլէմիշ, վէ պու պապոյ նէ գարար վի. միշ օյուսզու մէճլուլ պուլունմա՛ չ տուր։

Մէճլիսի մէզքիւր տաղրլարզան սոնրա, Սատրազամ հազրէթլէրի մապէյնի հիւմանեունա տզիմէթ իսէրքզ, նէթիճէյի գարարը խաքիրայի Շահանէէ արզ էյլէ. միշ տիր։

—Ավսթրիա տէվլէթի Պոնա վէ Հէրսէք զըթաարընա իսթիտա էլի ալթմըշ պէն գատար ասքէր իսխալ իթտիկ, վէ պու մըզատարը արթըրաբզը հալաէ, երէնէ թէս. կենի զըեամէ վէ հիւքիմէթիի իսթիհ. քեամէ մուվաֆֆաղ օյամանաճաղընը անլամասըյա, շիմտի ասքիրին մըզատարընը իքի եիւզ պինէ իսլաղէ գարար վիրմիշ տիր։

—Պոնա-Սէրայը էրբաղը գըեամընդն մուշիպի մէշհուր հանի Լաեո, Ավսթրիա ասքէրինին Պոնա-Սէրաեընա տուխուլ. ուէն սոնրա, նէֆի ի Սէրայոն գայպ օլ. մուշ օլմաղլէ, Ավսթրիա ամմուրլարը հէր նէ գատալ մէրգուզ մութահարրի իմմէքտ պուլունմուշլար իսէտ, շիմտիէ գատար նէ թարաֆա կիթտիկինէ յէ նէրէյտէ արա. մանիշլար տըր։

—Պոնատա պուլունան Օսմանլը մէ. մուրլարընդն ճիմէթէն մէմուրէյէթլէրին. թարտ իսթիլահլէրինի վազըթտան տարադ եազմըշ իսկ տէ, մէքքիր զաղէթանընն պու կիւնքի նիւսխէսինէ օգունուզուրունա նազարէն, Սէրայ սանճաղըյա տիկէր սանճագլարտա բէք չօղ մէ. մուրլար իլէ գայմաղամ վէ նահէէ մուտ. տրէլէրի պուլունտուզունան, Ավսթրիա. եա սուրէթի թէպիտիեէթ կէսօձէրէն մէ. մուրլարընդն հազրարընտա պիր կէսնա սույի մուամէլէ օյունմատըզտան պաշգա, մէ. մուրէյյէթլէրինտէ իսպա օյունուշ, վէ հաթթա պունլար իճրայի մէմուրէյյէթլէ. րինտէ էրբաղը գըեամ թարաֆլարընտան չատէա մուշքիլաթէ տուշար օյուրար իսէ, քէնտիլէրինէ մուամէլէթ էյնի պիր մըզ. տարը ասքէր վիրմէսինի թալէպ էյլէմէյէ. րէյլէ, պու թալէպլէրինէ տախի միւատ. սէ օյունուզ, բիր. զաթլարընա միւնա. սիպ մըզատար ասքէր վիրիրմիշ տիր։

—Պոնա-Սէրայը էրբաղը գըեամընդն միշլիգի մէշհուր հանի Լաեո, Ավսթրիա ասքէրինին Պոնա-Սէրաեընա տուխուլ. ուէն սոնրա, նէֆի ի Սէրայոն գայպ օլ. մուշ օլմաղլէ, Ավսթրիա ամմուրլարը հէր նէ գատալ մէրգուզ մութահարրի իմմէքտ պուլունմուշլար իսէտ, շիմտիէ գատար նէ թարաֆա կիթտիկինէ յէ նէրէյտէ արա. մանիշլար տըր։

—Պոնատա պուլունան Օսմանլը մէ. մուրլարընդն ճիմէթէն մէմուրէյէթլէրին. թարտ իսթիլահլէրինի վազըթտան տարադ եազմըշ իսկ տէ, մէքքիր զաղէթանընն պու կիւնքի նիւսխէսինէ օգունուզուրունա նազարէն, Սէրայ սանճաղըյա տիկէր սանճագլարտա բէք չօղ մէ. մուրլար իլէ գայմաղամ վէ նահէէ մուտ. տրէլէրի պուլունտուզունան, Ավսթրիա. եա սուրէթի թէպիտիեէթ կէսօձէրէն մէ. մուրլարընդն հազրարընտա պիր կէսնա սույի մուամէլէ օյունմատըզտան պաշգա, մէ. մուրէյյէթլէրինտէ իսպա օյունուշ, վէ հաթթա պունլար իճրայի մէմուրէյյէթլէ. րինտէ էրբաղը գըեամ թարաֆլարընտան չատէա մուշքիլաթէ տուշար օյուրար իսէ, քէնտիլէրինէ մուամէլէթ էյնի պիր մըզ. տարը ասքէր վիրմէսինի թալէպ էյլէմէյէ. րէյլէ, պու թալէպլէրինէ տախի միւատ. սէ օյունուզ, բիր. զաթլարընա միւնա. սիպ մըզատար ասքէր վիրիրմիշ տիր։

—Պոնա-Սէրայը էրբաղը գըեամընդն միշլիգի մէշհուր հանի Լաեո, Ավսթրիա ասքէրինին Պոնա-Սէրաեընա տուխուլ. ուէն սոնրա, նէֆի ի Սէրայոն գայպ օլ. մուշ օլմաղլէ, Ավսթրիա ամմուրլարը հէր նէ գատալ մէրգուզ մութահարրի իմմէքտ պուլունմուշլար իսէտ, շիմտիէ գատար նէ թարաֆա կիթտիկինէ յէ նէրէյտէ արա. մանիշլար տըր։

—Ինկիլթէրրա ակֆիրինէ իրսալ պուլ. բուլատուզու եազըմընը օյան թասվիրի հիւ. մանեունու համի ալպիվիւն, Ինկիլթէրրա գրալիչասը հապրէթլէրինէ կէօնէրիրմէք իւզրէ իրսալ պուլբուլատուզու վէ պապը չահզատէկեանը հիւմանեունան տախի բէս. մի վալէպտընը միւհիմմի վէ գըյմէթ. տար խատուկի իշիտիրմէ տիր։

—Գըլպրըս վարիտաթը սաֆիրէկի գար. չըլըգ թ. թ. թարաղ, աղա օյունմաղ խա. թէնիլէն խաթիդրաղընն ինապտինան միշ. քիլաթ զուհուր իթտիկի, վէ վարիտաթը մէզքուրէնէն վարիտաթը ումմուտիէյի տէվ. լէթը Ալիեէտէն օյարաղ, տիւեունու ու. մուտիէյի Օսմանիէնին գարշըլըգը տախի. լինտէ օլմասը, վէ 1855 սէնէսինտէ ադ. ա օյունուպ, Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսանընն թահթը քէֆալէթլէրինտէ պուլունան խ. թիդրաղընն միւէտտիսիլ ֆայիտալարի վէ ըսէրմալ պագաեասը պուլունմասը, միշ. քիլաթը մէզքուրէնէ սէպէպ օյատրա մէրգեր իսէ տէ, պու ռիվայեթ միւհիմմէ. թէ։ (Վազըթ)

—Անատոլու օրտուլի հիւմանեունունա պուլունմագա օլան Ֆէրիդանտէն Շէյխ Շամիպաշա Մէհէմմէտ բաշա հապրէթլէրի տիւն սաաթ սէքիզտէ Տէրիսաատէթէ մու. վասլէթ իթտիկ տիր։

— Թրապիզոնտան օգոստոս 17 թարի. խէյլէ Թրաբիէէ չէյլէ եազըլմըշ տըր։

Տէրվիշ բաշա հապրէթլէրի Բօթիեէ կիթ. միշ տիր։ Միւշարիէյէ օրաեա ապիմէթ իթ. մէքտէն մագսէտի, Պաթումէն թ ախալիեէսի հազգընտա Ռուսիա գօմանտանըյա միւ. զաքէրէ իթմէքտէն իսարէթ իտի։ Տիվա. եէթէ կէօրէ, պու մէսէլէ տախի խիթամ պուլարագ, Պաթումի շէհրի ռուսի սեպսեմ. բերին պիրինճի կիւնիւ Ռուսիալըլարա թէս. լիմ օլունճաղ տըր։

Պաթումի մէսէլէսինին պու սուրէթլէ թէսվիեէ օլունճաղը խապէրի իւզէրինէ, պիր թազըմ ատէվլէր օրաեա կիտէրէք, էմվալը զայրը մէնգուլէ իշթիրա վէ իս. թիհար խորեօրլար։

Այլընա մայիսմաթա կէօրէ, Պաթումի միթէպէրանընտան Ալի վէ Օսման պէյլէր իլէ պիր բալա, Պաթումտան Բօթիեէ կի. տէրէք, օրատան Ռուսլար իլէ պէրաբէր ավտէթ իտէճէքլէր տիր։

— Կէչէն ճիմոա իրթէսի կիւնիւ տիւ. մէնինն սագաթլանմասը յա Պոզ-Ղուլէ. սի էսնիեատ պիր ինկիլիզ վապորու իւզէրինէ տիւշէն Մէտար Նամ Գատը-Բէյ վապորը սիւարիսի Հիւսէյին գարտանընն, քէնտիսի. նի տէօյմիշ օլան բաշա ալէյհինտէ ատամ. ատատան ատատանու, մէ ատատան մեատատ իեսիկիատար միթատարրըգը լուտ, շիմտի թ. բէհանէ թ օրհուլար զօմիթէսինէ ապա պո լունան Ադմէտ բաշա օլտա զուլնու խ. թանպոլ եապըեոր։

—Խոզինէյի ճէլիլէէ պիր մըզատար բարա թէտարիք իշին թէտարիրի լազմէ. իթթիրաղ օլունճաեա գատար, Պապը Ա. լի իտարէյի միւք եէրունտա պիր կէօնա խարտաթ եարատաեաճաղ տըր։ Նեղտրն զըանթ օ տէրէճէ տիր քի, հիքիմէթ շու սոն կիւնէրտէ կէօմիրքէրէն վարի. տաթընը թէքրար դարշըլըգ կէօշէրէրէք պիր մըզատար ագճէ թէտարիքինէ մէճ. պուր ալմա չ տուր։ Խաթըրլարտա տըր քի կէչէն մայիս այընտա, Խապինէյի ճէլիլ, կէօմիրքէրին 15 այլըգ վարիտաթընը զարշըլըգ կէօսթէրէրէք, միւսիս Զարիֆի. ան պիր միլեոն լիրա իսթիդրաղ իթտի։ Թահսիլ օլունան վարիտաթ քէչի օլունան. ոտ տէրէճէ զ։եատ օլտու քի, նա. յեմբերէ գատար մէզքիր պիր միլեոն լի. րա թահսիլ օլունմուշ օլաճագ։ Մէ նայեմ. բեր այը իսթիտրնտա, միւսիս Զարիֆի, քէչա կէօմրիք վարիտաթը դարշըլըգ կէօս. թէրէրէրէք խաղինէկ միրմէշ օլատ դու 220 պին լիրաեը տախի ատաճագ տըր։ Դէվլէթա պանքէրլէրինին դիսապընտա, Մ. Զարիֆի, զեկաեմբեր այը իսթիտասընա գատար ավէլէթտէն թէքրիր ալաճաղընը ալաճագ տըր։ Իշ պու էսասը հնասպ իւզէրինէ, միւսիս Զարիֆի, պուենտան պիր պաչ կիւն էվվել, քէչա կէօմրիքլէրին վարիտաթը գարշըլըգ կէօսթէրէրէք, սէնէտ եիւզ. մէ գատար ազ պիր չէյ իսկ տէ, հիքիմ. մէթ, պունու թէտարիք իթմէք իչին, էն սոպամ վարիտաթընը գարշըլըգ կէօսթէր. մէկ մէճբուր օրմաչ տուր։ Պու կիւնքի կիւն տէվլէթին մալիէսի էյլէ պօղուզ պիր հալէ պուլունուեօր քի, ումուրը տէվլէթը բուեէթ իթմէք միւմքիանսիզ տիր։ Վէ մալիէէ էյնէյէ պիր հալտէ պուլ. ունտուղնա, տէվլէթին տիկէր տասրիէլէ. րին։ Ինդամընա գօյմասը Փիքիրտէն պիրէ կէչիրմէք պէշ չէյ տիր։ Պապը Ալի, Պէր. լին գօնկրէսինին գարարը օրմատըզ։ հալ. տա տախի քէնտի մալիէսինի իսլահ թէ. չէպիլա իտէպիլիր իսի։ Նէսրլ քի տա. լիմ տիր, Պէրլին գոնկրէսի տէվլէթը Ա. լիէնին ումուրը մալիէսի իսլահը իշին միւ. թէնիթ պիր գօմիսիոն թէչքիլինէ գարար վիրմիշ տիր։ Նէ՞րէյէ տիր պու գոմիսիոն։ Վազըթ վազըթ, տէվլէթլէրէրէն պիրի, չու եա պու գաթը մէգքիր գոմիսիոնա. ա՛ գա նասլ ու թայէէն իթմիշ տիր տէյի պիր չարա տէվլէրան իթմէքտէ իսէ տէ, էյլէ պիր գոմիսիոն թէչքիլի իշին շիմ. տիէ գատար պիր կէօնա թէտպիր իթ. թիխաղ օլունմուշ օրմատընտան պիրիմ տա. ա մալիմաթընը։ Հալ պու քի գոնկրէսին թէրբիէ տարսի խուսուսուն. ա իթտիկի թատիէլէրին մէմլէքէթ. լարընդ եազ տուր։ Հալ պու քի գոնկրէսին գարարը իշինէ Պապը Ալի իշին էն գիեատ Ֆրանսայի պիր գարարընն իճրասընա պու. ակրէճէ իշմալ կէօսթէրիրմէսի ազրլ իրեր չէյ տէյիլ տիր։ Մէմուլ իսէրիզ քի ինկիլիզրա իլէ Ֆրանսա պու պապոյ պիր գարար իթթիխաղ իսէրլէր։ ազսի հալինտէ, Պապը Ալի էսն աեագ օլարագ, մէգ. քիր գոմիսիոնա պիր սաաթ էվվել թէչ. ինկիլիզ սոնանմասը ամիրալը Հարնալի, տիւնքի կիւն տոնանմասը պէրնտա պու. լունան պիրիմիզ էֆիրինի գոմանտանը. ընը ճէլալ իլէ, պիր մէճլիսի մէշվարէթ ագ. ա իյլէմիշ տիր։

—Գոսգինէյի ճէլիլէէ պիր մըզատար բարա թէտարիք իշին թէտարիրի լազմէ. իթթիրաղ օլունճաեա գատար, Պապը Ա. լի իտարէյի միւք եէրունտա պիր կէօնա խարտաթ եարատաեաճաղ տըր։ Նեղտրն զըանթ օ տէրէճէ տիր քի, հիքիմէթ շու սոն կիւնէրտէ կէօմրիքլէրէն վարի. տաթընը թէքրար դարշըլըգ կէօշէրէրէք պիր մըզատար ագճէ թէտարիքինէ մէճ. պուր ալմա չ տուր։ Խաթըրլարտա տըր քի կէչէն մայիս այընտա, Խապինէյի ճէլիլ, կէօմրիքլէրին 15 այլըգ վարիտաթընը զարշըլըգ կէօսթէրէրէք, միւսիս Զարիֆի. ան պիր միլեոն լիրա իսթիդրաղ իթմէ։ Թահսիլ օլունան վարիտաթ քէչի օլունան. ոտ տէրէճէ զ։եատ օլտու քի, նա. յեմբերէ գատար մէզքիր պիր միլեոն լի. րա թահսիլ օլունմուշ օլաճագ։ Մէ նայեմ. բեր այը իսթիտրնտա, միւսիս Զարիֆի, քէչա կէօմրիք վարիտաթը դարշըլըգ կէօս. թէրէրէրէք խաղինէկ միրմէշ օլատ դու 220 պին լիրաեը տախի ատաճագ տըր։ Դէվլէթա պանքէրլէրինին դիսապընտա, Մ. Զարիֆի, զեկաեմբեր այը իսթիտասընա գատար մէզքիր

—Պապը Ալի իւէ Վիէննա գապինէթօսու ալէյինինեարէ պու կիւնլէր

տբղբնտան պէհէր կիւն պինլէրճէ թէ. լէֆ օլմագտտ օլտուղունտան, ազ միւտտէթտե հիչ հայլան գալմաեա. ճագ տբը։ Ումումմէմդէ քէթ ալ՝ զնաք պիր սահրա ատտ օլունապիլիր, եա. լընըզ գըզմըշ գումտան մաատա պիր չէյ գալմամըշ օլտուղու գբեաս գբլը նապիլիր։ Ինկիլթերրա ղաղէթալարը, պու հալի Ինկիլթերրաեա պիլտիրմիշ օլտուգլարընտան, Ինկիլթերրա իեա. նէ գօմիթէսի թարաֆընտան զէխայիր վէ նագտ իրսալ օլունմուշ տուր։

—Այմանեա իմբէրաթօրունա՝ իպ. թիտա սույի գաստ իտէն Հէօտէլին գաթլի իչին, 1866 սէնէսինտէն պէ. րու Այմանեատա գբեասէն քիմսէ գաթլ օլունմամըշա, պիր սաթըր պուլունմամըշ, վէ թէհարրի օլուն. տուգտա, Մարշ միւզէխանէսինտէ պէյլէ պիր ալէթ օլտուղու խապէր ալընբշ, թարաֆը հիւքիւմէթտէն թալապ օլունարագ կէօնտէրիլմիշ, վէ Հէօտէլ գաթլ օլունտուգտան սոնրա, սաթըր միւզէխանէեէ իեատէ օլուն. տուգտա, միւզէխանէ միւտիրի, ինսան գաթլ եօլունտա իսթիմալ օլունան պէյլէ պիր ալէթի արթըգ միւզէխա. նէեէ վագ իտէմէհէֆէկինի պէհան ի. լէ գապուլ իթմէմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կ. Պոլիս, 22 օգոստոս 1878

. . . Խմբագիր,

Խնդրեմ հաճեցէք հրատարակել նաև հետեւեալը՝ ընդունելով իմ շնորհակալութիւնս հաւատիքը։

ԽՆԴԻՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Վերջապէս աւագագոյնն այն աւագաց և ճարտարագոյնն 'ի քաղաքապետաց Նախագահն [illegible] նաւոր ուշադրութեամբ քննած էր մեր խնդիր ու մեր գրերն ամենայն՝ և մասնաւոր հոգադրութիւն յայտնած առաջին օրէն մեր գատին համար, պաշտօնական կերպով ներկայացուց և օրէցօրէն անցուց մեծ ժողովին։ Կ. Պոլսոյ Հայոց պատրիարքին նամակը առ նոյն ինքն Նախագահն, Հայ պատգամաւորաց խնդրագիրը, Հայաստանի Վարչութեան համար ծրագրեալ կանոնագիրը, և Հայաստանի վրայ վիճակագրական տեսութիւն մը։ Այսպէս ահա՝ ներելի էր մեզի յուսալ թէ խնդիրն 'ի հիմանց պիտի քննուէր ու հիմնական պիտի ընդունէր լուծում։

(Մասնագրութիւն)

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
Ներսէս արքեպիսկոպոս

21 յուլիս 1878

Մեր ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հայրը, որոյ ճշմարտախօսութեանն ու անկեղծութեանը վրայ ոչ ոք Հայ կուզէ տարակուսիլ, յատենի Ազգային ժողովոյ արտասանեց վերոյգրեալ խօսքերը, որք Լր պատկառելի ստորագրութեանք ներքեւ են։ Այլ սակայն մեր ունեցած տեղեկութիւնքը մեզ կ'ապահովցնէին թէ Հայոց խնդիրը Ս. Պատրիարքին կողմանէ (պաշտօնական կերպով) Պէրլինի Քոնկրէսին չէր ներկայացած։ Ստոր համար էր որ յուլիս 26 թիւ Մանզումէի մէջ հրատարակած մեր մէկ յօդուածովը ըսած էինք, «կը հարցնեմք Ս. Պատրիարք Հօր թէ, ի՞նչ կերպով Քոնկրէսին ներկայացուց Հայոց խնդիրը, թէ ի՞նչ է խնդրագրին պարունակութիւնը, և թէ ո՞րն է օրինակը։» Սոյն գրութեանց օրինակները պահելը՝ նշանակութիւն չունենալն ալ միևնոյն յօդուածով հաստատեցինք, առարկելով թէ «Քոնկրէսին պաշտօնապէս ներկայացեալ գրութեանց օրինակները Բ. դրան դիւաններուն մէջ կը գտնուին այսօր, եթէ իրօք ներկայացեալ կան գրութիւնք։»

Սպասելով սպասեցինք նոյն գրութեանց հրատարակութեանը, բայց տակաւին չերեւցան և երեւնալուն ալ յոյս չկայ. և որովհետև հետաքրքիր է ազգը ժամառաջ գիտնալու ատոր զարտնիքը, վասն որոյ այդ մասին լոյս տալու համար, թէև կը ցաւինք ըսելու, բայց հարկ է բացարձակապէս խոստովանիլ թէ Ազգին խնդիրը Պէրլինի Քոնկրէսին պաշտօնական կերպով ներկայացուցած չէ։ Իսկ թէ ի՞նչ կերպով ներկայացած է. ատի և ոչ իսկ հարցնելու և գիտնալու արժանի է. խնդիր մը՝ որ պաշտօնապէս չներկայանար դատարանի մը ատեանը, այդ խնդի՛րը՝ և ոչ իսկ խնդիր է դատարանին համար։

Պիտի ըսեն անշուշտ ընթերցողք, հապա ի՞նչպէս Հայոց խնդիրը Քոնկրէսին ատեանը եղած է, ատոր պատասխանը Քոնկրէսին յուլիս 4ի, 6ի, և 8ի ատենագրութիւնները կուտան, յորոյմէ բացայայտ կը տեսնուի թէ, Այիսթէֆանօսի դաշնագրին վերաքննութիւնը յատենի Քոնկրէսին կատարուած միջոցին, Հայաստանի վերաբերեալ 16երորդ յօդուածնալ բնական ճամբովներկայանալով, փոփոխութիւններ կրեր և կարծես հակոտնեայ նշանակութիւն մ'ստացեր է։ Վերոյիշեալ ատենագրութիւնները կարդացողը չկրնար արտասուքը բռնել, երբ կը տեսնէ թէ Հայոց խնդիրը բնաւ պաշտպանող մը չէ ունեցած, ո՛չ դրսէն և ո՛չ ներսէն, տիրօջը պէս անտէր մնացեր է, դրսէն պաշտպանող չէ եղած, որովհետև ո՛չ Հայոց Պատրիարքը և ո՛չ Հայոց Պատուիրակները պաշտօնապէս Հայոց արդար խնդիրը չեն ներկայացուցեր Քոնկրէսին, ի՛նչպէս որ արժան էր ներկայացնել, ներսէն ալ պաշտպանող չէ եղած, որովհետև Հայոց Պատուիրակները կամ իրենց ապիկարութեամբը և կամ Կ. Պոլսէն իրենց տրուած հրահանգովը երկու հրզոր քաղաքականութեանց և ո՛չ մին չկարենալ շահելէ 'ի գատ, արդէն շահուածն ալ կորսունցուցեր և անոր արդար զայրոյթը Ազգին վրայ հրաւիրեր են, և Շուվալօֆ միայն խօսք մ'ալ որ ըրեր է, աւելի 16երորդ յօդուածին տրամադրութեանը մէջ Ռուսիոյ ներքին նպատակ մը չունեցած ըլլալը ցուցընելու, քան թէ Հայաստանի գոյութիւնը ու Հայոց բարեկեցութիւնն ապահովելու մտօք է։

Այսպէս ահա ճարտար մեքենայութեան մը Հայոց խնդիրը զո՛հ տալ ետեւ, եկե՛ր յատենի Ազգային ժողովոյ Վոսփորի ափանցը վրայ խորամանկութեամբ և մեծ խնամօք հիւսուած բաներով կուզեն արարքնին նուիրագործել։

Լատուած մը կայ, որ երկինքէն ձեղ կը դիտէր՝ ձեղ կը հսկէր. այդ Աստուա՛ծը ձեզ մատնած է։ . . .

Հայաստանի գաւառներէն հասած հարստահարութեանց լուրերը դեռ կը շարունակեն։ Անցեալ շաբթու մեզ ևս նամակ մի հասաւ Կիլիկիոյ սահմաններէն, ուր Զէյթունի ազգայինք Զէրքէզոյ և ուրիշ վրանաբնակ ազգայ կողմէ կրած նեղութիւններն նկարագրելով կը գանգատին մեծապէս մեր Պատրիարքարանի դէմ. և խօսքը շարունակելով կ'ըսէ. «Զէրութեան խորհուրդը ինչո՞ւ լռեց Հայոց իրաւանց մասին . . . ողորմելի Հայը բացատրութեան մասին սխալեցա՞ւ արդեօք, չէ՞ նէ յատուկ դատապարտուած է այս ազգը ստրուկ մնալու։ Ինչո՞ւ նաև կը լռէ ազգ. Պատրիարքարանը Կիլիկիոյ աշխարհի արդար պահանջը գէթ աղգայ ուշադրութեանը յանձնելու։ Միթէ նա բոլորովին անարժա՞ն է աշխարհի որդւոյ առջև հաւասար վանի և Մուշի Հայրենիք անուն և պատիւ ստանալու։ Խրիմեան սրբազան Հայրիկը, օրհնեալ ոգին, փոխանակ վանք, Մուշը, Բարդք, ղուժք եղերերգելու, նոցա հաւասար կամ նուազ պահ մ'ալ Տաւրոսի կորովի Հայը և Կիլիկիոյ բառը պատուէր . . . Կիլիկիոյ աշխարհին արդար պահանջը ծրարեալ կայ Սէն–Տընի տարաբաղդ գահակալի մը ծոցն։ Եւրոպան բանդարգել է զայն և չուզեր յետս դարձընել։ Տաւրոսեան Հայը դարերէ անտի և այսօր իւր պատարագունը մատուցած է Հայրենի աշխարհի փրկութեան սեղանին վրայ, և բնաւ զլացած չէ իւր առ Հայրենիքն զգացած պարտիքը անձնանուիրաբար գործադրելէ. . . . Պատրիարքարանի դառնալով կը համարձակիմ ըսել, որ միջնորդ և պատասխանատու է ամենայնի. Կիլիկիոյ մասին լուռ մնալովը ուրիշ բան չպիտի տեսնէ, բայց եթէ մնացորդ Հայ ոգւոյ կորուստի շշոփումը, որ ուխտած է մինչեւ իւր միամսեայ մանկան կաթիլ մի արիւնը նուիրել իրկութեան համար . . .»

Սոյն սրտաշարժ խօսքերէն յայտնի կիմացուի թէ Տաւրոսի լերանց բնակիչ Հայերը ի՞նչ մեծ և անհանդուրժելի վշտաց մէջ կը գտնուին թէ՛ բարբարոս ազգերէն և թէ տերութեան գործակալներէն, որք հակառակ կը վարին Բ. Դրան ազգի քաղաքականութեան սգւոյն։

(Աբէլեան)

Պու պէնտի Բոթրիգխանէ, թահթը նազարը տիզգաթա ալմազլըղա պօրճլու տուր։

ԱՌԱՋԻՆ ԲԱՅԼ

ԲԱՐԻՈՒԹԱՆ ԱԶԳԻՍ ՀԱՅՈՑ
Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ

ԳՐԵԱՅ

Հ. Պոլս Վ. Պէյ–էրիլէն

—

Կէչէն հաֆթա, պալէատէի սէրսնամէ իլէ, վէ 24 սահիֆէտէն իպարէթ վէ էրմէնիճէ օլուղու հալտ, պիր բլսալէ չթգարըմըշ, վէ մէճճանէն տաղրտրըմըշ տըր։

Գու բիսալէտէ, սուրէթի գահիրէատէ կէօթէրիլէն մազսէտ, կիւեա էշ. [illegible]

—Պիզ քիմսէյի գաստլ իտէմէյիզ, տէտի Մարի։

—Պէն տէ քիմսէ եօգ տուր, տէտիմ։

—Նէ՞ ճէվապ վիրտի։

—Հէր հալտէ կէօրմէք իսթէրիմ, տէտի։

—Պու եապանճը գատընընն պու եապը էվէ վիպիթա վիրմէսի աճայիպ կէօրիւնիւեօր, տէտի Մարի։

—Պէլքի պիզէ խապէր կէթիրիւեօր, տէեու իլավէ իթտի էվա։

—Բի՞մտէն։

—Ճորճ վէ Էսխարատան։

—Հաղդընն վար հէմշիրէ, չէնքի պու եապանճը գատընընն պուրատա կէլմէսինէ պաշգա նէ՞ սէպէպ օլապիլիր։

—Պու հալտէ գաստլ իսէճէյիզ, տէյի՞ մի։

—Էվէթ, էվէթ։

Պու սէօզ լուզէրինէ, Մարի Սինտիատա խիթապէն,

—Հայտէ գըզըմ, օ գատընը ալ տա կէլ տէտի։

—Շիմտի կէլիր, էֆէնտիմ, տէ՛ի Սինտիա, վէ տէրհալ օտատան տիշարը չըգար։

—Ա՜հ, պու գատընն ֆէնա պիր հավատա կէթիրմիշ օլմատա իտի, տէտի էվա, հէմշիրէսի իչիատպիկէճը մէրթ չոլմէտ։

—Պու գօրգու նէ՞տէն նէյէթ իտիեօր։

—Պիլմէմ, լաքին եիրէկիմտէ օլան հէեէճան կիթ տէքճէ զիեատալէչիեօր։

Պու օրատա գարու աչըրտը, էօնտէ Սինտիա, արգ տընընտան տախտ զատէթ ատը էլպիսէլէր կէյնմիշ, եիւզիւ էօրթիւլու պիր գատընն իչէրի կիրտի քի, եալընըզ կէօզէրի, էօրթիւնիւն ալթընտա էլմատա կիպի բարլամագտա օլտուղու կէօրիւլմէքտէ իտի։

Եապանճը գատընն տալսնուն պիր զըմբընը եիւրիւեիւսլ, վէ իքի կէնճ գըզարատա պիր գաչ ատըմ գալարագ տուրուպ, մէզսուրէ գըզարը սէյտամատը։

Մարի, Սինտիանընն, տիշարը չըզմատը իչին իշարէթ իթտիքտէն սոնրա,

—Մատամ, տէտի, պիզ պիզիմ եանընմըզա գատատ կէլմէք իչին իսրար իթտինիզ, պունունկա պէրատէր տիզ պիրիրսինիզ վէ պիրմէյիսինիզ քի, պիզ տահա եագընն վազըթտա եատա կիրմիշ օլտուղումտա գտան, եալընըզճա իսիրը էվգաթ էյլէմէքիկիմիզ, իճատը մատատահթտան տըր։ Ֆագաթ հէր հալտէ պիզի կէօրմէք իսթէտիկինիզտէ, էլպէթթէ պիր ճիտտի սէպէպինիզ վար տըր։ Իմտի, մէսատատ իտին, էվվէլա տիպէյրէ տիւալ իթմէկէ քի . . .

Կէնճ գըզ սէօզիւնիւ քէսինճէ,

—Պէնիմ քի՞մ օլտուղումտա, տէյի՞ մի մատամատակէ Մարի, տէտի եապանճը գատընն։

—Էվէթ, մատամ։

—Շիմտի անլատրընը։

Պու սէօզէրի սէտիլէյիտ, եապանճը գատընն եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնիւ ատը։

Իբի կէնճ գըզարը եապանճը գատընընն եիւզիւնիւ էօրիւր կէօրմէզ, պիր սանիէ գատատ թէհայեիրատ գալարար։

—Էվէթ, տէտի կէլէն միսսաֆիր թաթը վէ փիքէտտէր պիր թէպէսիմէ, էվվէթ պէն իմ։

—Բրէնսէս Ճէլլա՝ . . . տէտի Մարի թէսաճճիւլէ։

Էվա տախտ էհման տէհրէթէ,

—Բրէնսէս Ճէլլա պիզիմ խանէմիզտէ, հա՝, տէեու իլավէ իթտի։

Պիշարէ գըզմըզտա, պիր ազ էվվէլ հիսսիթտիկի վէսվէսէյէր վագը օրմաեա պաշլատը կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Ճէլլա իսկ, պիր գաչ սանիէկ հիշ պիր քէլամ իրատ իթմէմէրէք, պու իքի էօքսիզլէրէ պագատ, վէ չու պագըընատա կիւեա պիր մէրհամէթ վէ չէֆգաթ էսէրի օլտուղունտան, պու հալի կէօրէն օլտա, քէնտիսի տէօյիւք գըզարատչըրը պու, պիր իսայլի վագըթ եանարընտան ուգատա գալըգտան սոնրա, չիմտի նէգտէրինէ ավտէթ իթմիշ, վէ թատիաթիյէ եիւրէկի գալգմըշ գանն իսէճէք իտի։

Նիհայէթ միսմարէյէ էվվէլ պէ էվվէլ քէլամա իպթիտար էյլէտի։

14

ՄԷՆՇՈՒՐ ՊԻՐ ՕԵՈՒՆՃՈՒ

—Էվվէլիւ գըզար, պէնիմ պու կէնճ պուրատա կէլիշիմ սիպի թէսճէլա վէ ատհ. [illegible]

մէնիսթանքն եէնիտ՝ն իհեա գրլընմասը ն՝յէթիյլէ, պիր պիյիւք վէ ումումի յերքէթ վէ եախօտ ճէմիյյէթ թէշքիլ օլունմասը, վէ հէրքէստէն սէնէտէ պիրէր մէճիտիյէ ա՝ընմասը, վէ թօրլանան բարալար իլէ, էօթէտէ պէրուտէ, վէ ալէյհուսուս մ՝ենասթ քրլարը՝ ղտա, զիրաաթ մէքթէպլէրի քիւշատը թէքլիֆինտ՝ն իպարէթ պուլունմագտա օլուպ, հալպու քի, հէմ պաթնէն պ՝ողդա ֆիքիրլէր հիսս օլունմագտա օլուպ, վէ հէմտէ մէզքիւր բիսալէտէ, մէզքի՝ր մազսատին հուսուլինէ մուավէնէթէ, սայիր սքնքֆլար միսիլու, էհլի զալմ սքնքֆք տախի տավէթ իտիմիշ պուլունտուղունտան, տէյիլ տիկէր պիր նէյէէթ, իլա, պու եօլտա ալտատրշլարտան, խալղըմզդա սուգընմագլըղը էշրէթմէք նէյէթիյլէ, գրիթիգա իթմէքլիկէ լուզում կէօրմիշիզ տիր։

Մէզքիւր բիսալէ՝ի գալէմէ ալմշ՝ղան զաթ, նասրլ՝ի քի կէօրիւլմէքտէ տիր, պիր Գաթօլիք վարդապետի օլուպ, վէ ալընան մայիւմաթա կէօրէ, սինինտ՝ էեթմիշէ վարմշ տրը։ Գաթաթ, իշլերին կիտիշինտէն անլաշըլմագտա տրը՝ քի, մ՝ուսամիյէ՝հ միւհթէրէմ զաթ, պու իշէ եալընըզճա թէշէպպիւս (թմէյիպ՝ (ալա, երինէ միլէթիմիզին Դաթօլիք զըսմընտան, էվրոպատա իլմի զիրաաթ թահսիլ իթմիշ օլան, վէ ան ասրլ թրապիզոնու պուլունան Երամեան Յովակիմ էֆէնտիյի տախի, եա իմտատէ չաղրմշ՝ վէ եախօտ քէնտի իսմիյլէ մէյտանէ աթըլարագ, պ՝ զզաթ քէնտի օնա մուավէնէթ իթմիշ օլմայը տրը։ Վէ պունա տախի իքի խուսուս, միգտարի քիֆայէտէ տէլալէթ իթմէքտէ տիր։ Չէյլէ քի, հէմ մէրգում էֆէնտիին տախի, իլմի զիրաաթ իւզերինէ պիր բիսալէ գալէմէ ալմագտա օլտուղու իշար գըլընմըշ, վէ հէմտէ, չօգ իհթիմալ տրը քի, միւնասէպէթի ադմէ իգթիզասընճա, մէրգում էֆ՝ենտինն թահթը նէզարէթինէ վերիլիր իւմիտիյլէ։ Իլա աշըլաճագ մէքթէպ իշին, Թրապիզոնտա պուլունան մանասթիրըմ՝ թէքլիֆ օլունմուշ տուր։

Ցօթլաշըմըզդան պի՝ինն օլպապտէ սէյլէտիկի կիպ՝ մ՝ուսամիյէ՝հ Պոյնուէյրիեան վարդապետ, վագտա եէթմիշ՝ է նէլիք պիր վազ՝ֆէսիզ՝ի՝ք ույգուսունտան ուհանարագ, կէօրտիկիս ազգասիրութիւն տիշլերինի նադ՝ իթմէք իսթէմիշ իսէտ, պէսպէլի եէթմըշ սէնէլիք պիր ույգունուն մահմուրլուղուտա, հայլէ գօլայըգլա վէ պիրտէն պիրէ կէչմ՝ էյճէկինտէն, պիթթապի, Թարիֆ ու թապիրլէրինտ վէ ֆիքրինտ, պիր թազմխանէալաթ վէ էվհամ էսէրլէրի վուզու պուլմուշտուր։

Ասրլ գրիթիգատա պաշլամագտան էվվել, պիր Ն՝էվի էյզահաթ սայըմագ իւզրէ, օլ պապտէ տիյնէմիշ օլտուղումուղ պիր հիյեայէ՝յ, գըսսաճա պէեան իթմէքլիկի, էհէմմիյյէթտէն ատտ լտրիզ։

Իլմի զիրաաթ թահսիլ իթմիշ օլտուղտան պաշլա, պունտան երիկիրմի սէնէ էվվ՝ելլերի տախի Փրկ՝չին մէքթէպինտէ իւք ա՝էրպէրինի վիրմէկէ, վէ մահէլլի մէզպուրուն վասի արաղեսինտ, պաղտ իճրալար իթմէկէ պաշլամըշ օլուպ, վէ ա՝ֆվէթճէ զ՝իրաաթտա վէ թիճարէթէ տայիր մէէմուրիյյէթլէրտա պուլունմուշ օլան, վէ հալէատա պուլունմագտա պուլունան Ամասեան Յակոբ էֆէնտի՝ն չէօհրէթի հէր քէսթ մալիմ տուր։

Քէղ՝ալիք, իլմի զիրաաթտա քէսգի չէօհրէթ իթմիշ օլան իսթիմարաճեան Դէորգ էֆէնտ՝ի տախի, հէր քէսթանը. վէ նասրլ՝ի միւմաիլէյհիմ զ՝ութ՝լարը իսմէրի, մէզքիւր բիսալէտէ տախի զիքր իտիմիշ տ՝ր։

Պու իքի մուալլիմ զաթլար, երիկիրմի սէնէտէն պէրու, տէյիլ եալընըզ միլէթիմիզին, իլա, ումումէ տէվլէթիմիզին պիւք սէրվէթ ու սամանը ճիհէթիյլէ, պի՝ինճի տէրէճէտէ էրզէմյյէթի օլան շէյ՝ռէն պիրինճիլէրինտէն պիրինին տախի, իլմի զ՝իրաաթ օլտուղունու, պիտտէֆտի, կէրէք չիֆահէն, կէրեգ լայ՝հալար թագտիմիյէ, վէ կէրէք բիսալէլէր նէշրիյէ, վազ ու նասիհաթ իյլէմիշլեր իսէ տէ, պիր թարաֆտան արզու վէ նիյէթէքսիքլիկի, վէ տիկէր թարաֆտան տախի, միշքիլաթ քէսրէթի, չիմտիեէ գատար միլքիմիզ, մէզքիւր սէվէրէ վէ մ՝ուհ՝ սսէնաթտան մահրումգ ալմագլըգ պէտպախթլըղընտա պուլունմուշ տուր՝ տիմէք տիր քի միւմաիլէյհ միւհթէրէմզաթ, եանի Պոյնուէյրիեան վարդապետ, քէնտի տիշինիւ էս՝ ըի օլան բիսալէյի, իլք օյմագլըգ տրզու վէ նէյէթիյլէ թապ ու նէշր իթտիրմէզտէն, չոդ վէ բէք չոգ էվվել, հագըգաթը հալտէ օլարագ, անքն իճրալարընա չալըշըրմըշ իսէ տէ, մուվաֆֆագըյյէթ պուլունամաթրզընտան, չիմտիեէ գատար էօյէճէ գալմըշ տըր, վէ էկէր սայիր իսլահաթլարը իճրասընա պաշլանըրմազ իսէ, տահա տա գալաճագ տրը։

Մանասթիրլարըմզդն օլսուն Թօքրաղլարը պարի պոշտա գալմասընն նիյէթիյլէ, պիր վազքթ Վանօրէիյ խորհուրդ ազասընտան պուլունան միւհալիէյհ Ամասեան էֆէնտի, չօգտան պէրու տիշինմէքտէ օլտուղու պիր իքրանը, եանի պաղը մանասթիրլարտա էմրի զիրաաթա չալըշըլարագ, կիր գաչար չօճուգլարա, սատէ սուրէխտէ պաղը չէյլէր էօյրէթտիրիլմէսինի, պու կիւնկերտէ, սրբազան Պատրիարք հայրա աչմըշ օլուպ, վէ Երամեան Յովակիմ էֆէնտի տախի, մէզքիւր նկէթինտէն խապէրտար պուլունմագտա իքէն, հէր նասրլ իսէ, պիրտէն պիրէ, Պոյնուէյրիեան վարդապետ, մէզքիւր թէքլիֆ տիւշինիւ կէօրիւր, վէ կիտիպ բաթրիք հազրէթլէրինէ իֆատէ վէ հիքեայէ իտիր։ Վէ մ՝ուշարիլ՝հ ատ՝ի, նասրլ՝ի սէօյլէտիք, Ամասեան էֆէնտինին ըլան վէ արզուսունու պիլտիկինտէն, միւմաիլէյհ միւհթէրէմ զաթա, «մատամ քի էօյլէ պիր շէյ տիշինիւեօրսունուզ, զաթէն Ամասեանէֆէնտիտէ պունուտիշինմիշ օլուպ, վէ իճրասընա թէշէպպիւս իթմէքիւզրէ տիր։ կիտիպ քէնտիսիյլ պիր քէրրէ կէօրիւշիպ գօնուշանը՝ զ, բէք էյի վէ բէք միւնասիպ օլուր, դիրա, այնի մազսատէ պուլունուեօրսունուզ՝ եօլունտա մէզալաթտա պուլունուր, վէ միւմաիլէյհտէ, մուխայիֆ հէչ պիր բէյ վէ ճէվապտա պուլունմազ իսէ տէ, էֆէնտիյի մ՝ուսամիյէ՝հ՝ին նէ կիտիպ կէօրիւր, վէ նէ տէ քիմսէյ լագրրոբսընը իտիր, վէ պիլտէ օ կիւնէրբաէ, ահէլէթէն պիր բիսալէ թապ ու նէշր օլունճաղը, վէ մէճճանէն տաղըտրլաճ՝ը հավատիսի թէվաթտր պուլուր, վէ ֆիլվագը տա, չէնտ կիւն զարֆընտա մէզքիւր կիւմէյ՝ չաեան բիսալէ մէյտանէ չըղտր, վէ պիր թազմ ճահիրլէրտէ, կիւնա պիր չէյ տիր կէպի, քէմալի խահիշ իւզրէ օգումաեա վէ մէհ՝ ու սէնալար իթմէկէ պաշլարլար, չիւնքի, պատիհավտրը, չիւնքի տիւշտէ բատիշահ օլմագլըգ կէօսթէրմէքտէ տիր, վէ չիւնքի ատի միւտահէնէլէրլէ տօլու տուր։

(Եարբն)

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԱՐՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան

Կեսարիոյ Մունճուսուն գիւղէն կօշկակար Պօղոսեան Ստեփանի որդի Մելքոն Տասկալոզ մականուանեալ ան. ձը անյայտ եղած, Նորա կնոջ բողոքանաց վրայ Ազգ. Կրօնական ժողովն յառաջ քան զանօրէնութիւն երկամսեայ պայմանաժամաւ որոշից յայտարարել Ազգ. լրագրոց միջոցաւ, որպէս զի ո՞վ որ գիտէ Նորա ո՞ւր լինելը և կամ ո՞վ որ տեսեր է զնա, Ազգ. Պատրիարքարանիս իմաց տայ։

22 Օգոստոս 1878

ԻԼԱՆԱԹ

Թօքխանէյի ամիրլեէ մէնսուպ զապիթանը ասքէրիյէ իշին շէրայիթի մալիւմէ իլէ նիւմունէսինէ թաթպիգէն իմալ իթտիրիլէճէք, մա բանթալօն թօքճու վէ իսթիհքամ սէթրիսինին իմալը ինտել միւնազասա թալիպի էօհտէսինտէ գալմշ օլտուղունտան, վէ տօգսան տէօրթ սէնէսի շէհրի աղօսթօսունուն եէկիրմի ալթընճը ճիւմաա իրթէսի կիւնի գարարը գաթ՝սի միրիլէճէկինտէն, էմրի իմալընը տէրիւհտէ իթմէք իսթէյէնլէր վար իսէ, նիւմունէսինի կէօրիւպ շէրայիթինի անլամագ իւզրէ, եէվմի մէզքիւրէ գատար Թօքխանէյի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

23 աղօսթոս սէնէ 94

—

Ռուսումաթ էմանէթինին Պէյ օղունտա քեային օն տօգուզ նիւմրօլու իքի կէօզ քեարկիր ֆուրսունունուն գօնթրաթօսու միւտտէթինին խիթամը ճիհէթիյլ, պու քէրրէ եէնիտէն պիլ միւզայէտէ թալիպինէ իհարը մուգարրէր օլտուղունտան, վէ տէրունինտէ պուլունան միւսթէճիր սէնէվի ալթմշ ատէտ Օսմանլը լիրասը քիրա իլէ խթիճարինէ թալիպ պուլունտուղունտան, պունտան զիեատէ պէտէլի իճար իլէ իսթիճարընա թալիպ օլանլարը թարիխի իլանտէն իթիպարէն, օն կիւնէ գատար ճէմիյէթի ռուսումիյէնէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

16 աղօսթոս սէնէ 94

—

Եէնի-Դարունուն խարիճինտէ տէմիր եօլ մէկթիֆինէ գարիպ Պասմանէ ճատտէսինտէ 59 նիւմէրօլու բաղը ֆապրիգասը վէ մէյխանէ, իսթիւնտէքի օտալար իլէ պէրապէր սէնէլիկինէ քիրաեա վիրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլար սահիպինի էօյրէնմէք իշին, Պապը Ալի ճատտէսինտէ Պասիրէթ մաթպասընքն ալթընտա էթապճը Աւետիս աղանքն տիւքքեանքնա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

—

ԻԼԱՆԸ ԽԱՑՐԱԹ

Ֆէնիի թէպապէթի, միհվէրի լաեզընտա թահսիլ իթմիշ օլուպ, Տէրիսաատէթտէ իճրասի թէպապէթ իթմէք նէյէթինէ պուլունտուղունտան, ճիւմէյէ իլան իտէրիմ քի, պէհէր ճումա կիւնլերի, ռէնճէնպիհ բազարընտա Շեյխանէ սոգաղընտա ԺԱ նիւմէրօլու խանէմէ, վէ պէհէր սալը կիւնլերի տախի Գում-Գաբուտա Մ. Գարուպինին էգզախանէսինէ կէլէն խասթալարա, մէճճանէն պաղաճաղըմ։

ՏՕԳԹԷՕՐ ԱՆԹՕՆԻՕՍ
ՄԷՍՍԻՆԷԶԻՍ

—

ՐՕՊԷՐԹ ԴՕԼԷԺ

Պօղաղ-Իշինտէ Ռումիլի-Հիսարընտա վոգը օլան իշպու մէչհուր մէքթէպին պու սէնէյի՝ք միւտտէթի սեպտեմբեր 16տա պաշլաեաճագ տրը։

Մէքթէպի մէզպուրտէ ուլում ու ֆիւնունուն հէր պիր շիւպէսի, վէ էլսինէյի էճնէպիէյի թալիմ խտէն էհլիեէթլի մուալլիմլեր մէվճուտ օլուպ, շակիրտանքն թալիմ ու թէրպիյէսի իշին հէր նէվի սուհուլէթ վար տրը։

Մէքթէպտէ վիրիլէն տէրսլէր, վէ մէքթէպէ շակիրտ վերմէք իշին շէրայէթի լազմէ հագզընտա մուֆասսալ տարիխաթ ալմագ իսթէյէնլեր, Թալաթատա, Բէրշէմպէ-Բազարընտա մէքթէպին սարրաֆլարը Մր. Հանսըն վէ զումրանեասընա, եախօտ մէքթէպին նէզարէթինէ, միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

ՍՈՒՀԻՊ ԴԱՋԷԹԱ
ԽԱՐՊԵՏ Ե. ՓԱՆՕՍԵԱՆ

Ի՝ լաթատա Բէնշշէմպէ-բազարընտա Ն՝ 41 Իրսի խանրնտա

ԵԱՆԳԼԸՆԱ ԴԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITIH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ Ն՝ Լ՝ԾՎԷ ԷՎ ԷՖԷՄԵՐԻԼ ԵԱՆԸ ԺԷՆԷՐԱԼ ԻՆՍԹԻՏՈՒՏԸ		Ինկ. Լր
Ասրլ սէրմայէ		2,000,000
Էօտէնմիշ սէրմայէ	250,000	
Եանընդն չիսպիսին-ան Հասընլ օլմուշ		
Իհթիեաթ ադճէսի	1,040,744	1,290,744
1875 սէնէսինէ սա-ֆի քեսրը		917,178

NORTHERN ASSURANC COMPANY ՆՈՐԹՀԷՐՆ Ն՝ Լ՝ԾՎԷ ԵԱՆԸ ԺԷՆԷՐԱԼ ԻՆՍԹԻՏՈՒՏԸ		Ինկ. Լր.
Ասրլ սէրմայէ		3,000,000
Էօտէնմիշ սէրմայէ	150,000	
Եանընդն չիսպիսին-ան Հասընլ օլմուշ		
Իհթիեաթ ադճէսի	380,000	530,000
1875 սէ Սոֆի քեսրը		351,000

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումրանեասընրընն ՊԻՐԼԷՆՄԻՆ ռաէնթ օսու նասրլ օլունմուշ օլուպ, եանիկն սիկուրթասը իշին չօգ զօլայլըգ վերիսիվիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չոգ միւշթէրիլերինէ, վէ Խթանպօլուն բաղչէլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէզքիւր գումրանեասընը, քէնտի տախիլի Ներսիանէլերի մուճիպինէ, սիկուրթաեա թուշտուղլարը էպնիյէլերի, պէյնէլերինտէ թաղսիմ իտէճէքլէր տիր, Եանընդն սիկուրթասը իշին Վիրտիքլերի զօլայլըգլար իլէ պիր չոգ իշ եապմաեա միւգթէտիր տիրլէր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Խթանպոլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէօյլերտէ էպնիյէ սիկուրթաեա թուշտաճագ տրը։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հազզընտա մալիումաթ ալմագ իսթէյէնլերին, Գալաթատա Ը՝ավանի-խանընտա 5 նիւմէրօ մաղազասա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

Մէզքիւր գումրանեասընրընն ռաէնթ օսու
Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ